

عنوان مقاله:

ضرورت تصحیح مجدد دیوان مجدالدین همگر

محل انتشار:

متن شناسی ادب فارسی، دوره 12، شماره 4 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

فرحناز وطن خواه - دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی خمینی شهر، ایران

خلاصه مقاله:

خواجه مجدالدین همگر، شاعر توانای عصر اتابکان فارس، به‌ویژه ابوبکر سعد و سعد ابوبکر زنگی است. دیوان او بیش از 7000 بیت دارد و تصحیح علمی آن مانند دیگر میراث‌های مکتوب، به حفظ و ماندگاری نمونه‌ای از متون کهن می‌انجامد؛ همچنین این تصحیح از دیدگاه بررسی‌های تاریخی، فکری، سیاسی، اجتماعی و ادبی این دوران و نیز نمایاندن زوایایی از احوال و آثار شاعر نیز بایسته و شایسته است. نخستین بار احمد کرمی دیوان مجد را در سال 1375 به چاپ رسانید و بار دیگر مصطفی منصف بخشی از آن را برای پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود در سال 1376 تصحیح کرد. این مقاله با اشاره به ضرورت تصحیح دوباره دیوان، ضمن بررسی و مقابله هجده نسخه و جنگ، نمونه‌هایی از نارسایی‌ها و خطاهای موجود در دو تصحیح پیشین (به‌ویژه دیوان چاپی) را نشان می‌دهد؛ از آن جمله است: معرفی نکردن دقیق نسخ؛ ضبط نکردن کامل نسخه‌بدل‌ها؛ خطا در بیان قالب اشعار؛ غلط‌های فراوان در متن؛ بدخوانی نسخ و غیره. همچنین تصحیح دوباره در بردارنده اشعار نویافته‌ای در غزلیات و رباعیات است که دیوان چاپی از آن بی‌بهره است؛ به سبب در دسترس نبودن نسخ کامل و اقدم و برتری نداشتن کامل یک یا چند نسخه بر دیگر نسخه‌ها (به جز در رباعیات که گاهی نسخه اقدم و گاهی نیز ناقص موجود است)، مصحح در تصحیح دوباره، به شیوه التقاطی و بینابین کوشیده است متنی ارائه دهد که به متن برآمده ذهن شاعر نزدیک باشد؛ همچنین با بررسی سخنان ذکرشده در تذکره‌ها و بخش‌ها از اشعار مجد در سفینه‌ها و تنظیم مقدمه و تعلیقاتی چند از نکات لازم، برخی نکته‌های فراموش شده بیان می‌شود.

کلمات کلیدی:

مجدالدین همگر، دیوان، تصحیح کرمی، تصحیح مجدد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1183060>

